

pontosításáról, de a szöveg számunkra ismeretlen. Józsa Antal történész szerint az orosz követ Nesselrode volt, Ausztria miniszterelnöke pedig Schwarzenberg. Erről írt Mikolás Miklós is.³⁷ A Habsburg-ház feje örült az oroszokkal folytatott titkos tárgyalás eredményének: a lázadók nagy számát nem kell ellátni és évekig börtönben tartani, a távoli és hideg Szibériában megfagnak, a Bajkálontúli ércbányák pedig hamar „felőrlik” a pártitűk erejét. Ráadásul a külföldi alattvalójú személyek orosz internálása „megmenti” Ausztriát a magyarázkodástól Ferenc József rezsim-jének kegyetlenségével kapcsolatban az európai hatalmak előtt és nem bonyolítja az ország nemzetközi helyzetét.³⁸ Igaz, a segítségért Ausztria kénytelen volt átadni Oroszországnak egy sor keleti határ menti területét, de hatalmat sikerült megőriznie.

Annak ellenére, hogy egyes osztrák és magyar történészek megpróbálták elitkolni a közvélemény elől ezt a dokumentumot, Kéri Editnek sikerült megtalálnia a Bécsi Állami Levéltárban az írásos bizonyítékot az osztrák rezsim kéréséről a magyar szabadságharcosok oroszországi deportálására. Ez az osztrák minisztertanács 1849. május 14-én és június 3-án készült titkos jegyzőkönyve, amikor arról döntöttek, hogy mihez kezdjenek a magyar és más felkelők tömegével, miután az orosz büntető hadsereg leverte a felkelést.

A májusi jegyzőkönyv tartalmazza Bach igazságügyi miniszternek azt a javaslatát, hogy a forradalmárokat külföldre, „egy nem európai” országba deportálják, „ahonnan nehéz lenne hazatérniük”. Schwarzenberg miniszterelnök pontosítja a helyet: Észak-Ázsia (Szibéria vagy Kamcsatka), hozzátéve, hogy a lázadókat az oroszok vigyék el. A javaslatot Ferenc József, Ausztria császára minden megjegyzés nélkül 1849. május 19-én nyomban aláírta. A kormány „történelmi jelentőségű” ülésére ebben a kérdésben május 14-én került sor Bécsben. A dokumentum birtokunkba került fénymásolatát Kéri Edit fordította magyarra.³⁹ A jegyzőkönyv 7. pontja figyelemre méltó:

³⁷ Egy osztrák tiszt jelentése a segessvári csatáról. Kardos Lajos: *Barguzintól Amerikáig c. dokumentumgyűjteményében*, Budapest, 1991.

³⁸ Kéri Edit: *Szolgaföldben*, Magyar Nemzet, 2002. augusztus 30.: <https://magyar Nemzet.hu/archivum/archivum-magyar Nemzet/szolgafoldben-477379>

³⁹ Kéri Edit: *Szolgaföldben*, Magyar Nemzet, 2002. augusztus 30.: <https://magyar Nemzet.hu/archivum/archivum-magyar Nemzet/szolgafoldben-477379>

„Egy további, éppoly fontos, mint nehéz tanácskozási téma volt a fogoly lázadóvezérekkel, valamint a felkelés többi kisebb-nagyobb résztvevőivel való bánásmód. Bach miniszter kifejtette nézetét erről a témáról, és úgy vélte, hogy a bűnösök ellen a következő büntetési módokat kellene alkalmazni: halál, külföldre deportálás, vagyonelkobzás, pénzbüntetés. A börtönbüntetés alkalmazásával szemben úgy gondolja – a bűnösök nagy száma és a nehézségek miatt –, hogy ezzel nagyon kell vigyázni, és át kell tárgyalni. Egy távoli, Európán kívüli országba való deportálás – ahonnan nagyon nehéz lenne visszajönni – lenne az egyetlen hathatós és tartós eszköz, hogy meg lehessen szabadítani az osztrák államot az ilyen veszélyes emberek többségétől, akik megüszíthetnék a kormány minden, a rend helyreállítása és megtartása iránti fáradozását. Ez teljesen indokolt lehetne a hadi törvények és az önvédelemi szükségállapot kimondása által, amelyben akadna egy magyar legitim kormány az ottani rebellis kormánnyal szemben. A miniszterelnök (K. E.: Schwarzenberg), lényegében egyetértve ezzel az indítvánnyal, megjegyezte, hogy véleménye szerint a büntetendő és veszélyes személyek deportálása Amerikába még nem nyújtana biztosítékot ezek valamikori visszatérése ellen, és megnyugvást csakis az Észak-Ázsiába (Szibériába, Kamcsatkába) való száműzetésük mellett lehetne találni. Bach és Krauss báró (K. E.: pénzügyminiszter) miniszterek ezenkívül meg kívánták jegyezni, hogy több vonatkozásban is igen aggodalmas az osztrák alattvaló bűnözőket orosz büntetőtelepekre engedni, deportálni – még ha az orosz kormány erre hajlandó is lenne –, ezért tanácsosabbnak látszana ez: ha már erre kellene rászorulni, előbb Oroszországtól Észak-Ázsiában egy terület átadását kellene engedélyeztetni, ami által a mi deportáltjaink osztrák földön és osztrák csapatok őrzete mellett tartózkodnának. Báró Krauss azonban kijelentette, hogy az ő véleménye szerint nem lehet elkerülni néhány enyhe büntetési esetben – ahol nem lehet vagyoni büntetést alkalmazni – a börtönbüntetés kiszabását, amely jobban megfelel az osztrák kormány enyhébb szellemének, mint a deportálás. Bécs, 1849. május 14-én. Schwarzenberg (s. k.). A jegyzőkönyv tartalmát tudomásul vettem. Franz Joseph (s. k.), Schönbrunn, 1849. május 19.”

A kérdést az osztrák kormány június 3-án megvitatta. Az új jegyzőkönyvben figyelemre méltó a következő bejegyzés: „1. pont: Az instrukcióban szereplő deportálási büntetéssel kapcsolatban Újfélsége kegyeskedett